

Bruselj, 14.10.2021
COM(2021) 636 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

o izvajanju strategije EU za mlade (2019–2021)

{SWD(2021) 286 final} - {SWD(2021) 287 final}

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

o izvajanju strategije EU za mlade (2019–2021)

Kazalo

1. Uvod	2
2. Kako je danes biti mlad v Evropi?	2
3. Uvidi iz mladinskega sektorja	5
4. Napredek pri doseganju splošnih ciljev.....	5
Angažiranje	8
Povezovanje.....	10
Opolnomočenje	11
5. Poglavitni instrumenti v podporo sodelovanju in vzajemnemu učenju.....	13
6. Sklepne ugotovitve in prihodnje možnosti za sodelovanje na področju mladih v EU	17

1. Uvod

Sodelovanje na ravni EU na področju mladih se je začelo leta 2002 z vzpostavitvijo okvira politike za programe EU za mlade, ki se izvajajo od leta 1988. Strategija EU za mlade za obdobje 2019–2027¹ je tretja generacija okvira. Temelji na dvojnem pristopu: (a) vključevanju pobud, ki se nanašajo na mlade, v vsa področja politike in (b) obravnavanju osrednjih področij mladinskega sektorja: Angažiranje. Povezovanje. Opolnomočenje. To poročilo o strategiji EU za mlade iz leta 2021 vsebuje oceno napredka pri doseganju ciljev in izvajanju prednostnih nalog strategije EU za mlade v obdobju 2019–2021. Nanaša se na prvi triletni delovni načrt EU za mlade na podlagi trenutne strategije EU za mlade in obsega dva tria predsedstev Svetu.

2. Kako je danes biti mlad v Evropi?

Kot izhaja iz spremnega delovnega dokumenta služb Komisije o razmerah za mlade², so se priložnosti mladih za dostop do izobraževanja, zaposlovanja, mobilnosti in demokratične participacije izboljševale do konca leta 2019, dokler se ni začela pandemija COVID-19. Posledice pandemije so bile prekinitve izobraževanja, usposabljanja in drugih dejavnosti na področju učenja, izguba zaposlitve in kariernih priložnosti, družbena izolacija in težave z duševnim zdravjem.

Pred pandemijo COVID-19: mladi v Evropi so bili vse bolj mobilni in povezani, vendar so obstajale tudi vrzeli zaradi neenakosti na področju izobraževanja in socialno-ekonomskem področju

Leta 2019 je v EU-28 živel približno 86 milijonov mladih³ (eden od šestih prebivalcev je imel torej med 15 in 29 let). Med letoma 2010 in 2019 se je delež mladih v celotnem prebivalstvu EU zmanjšal za 1,8 odstotne točke (najbolj v baltski regiji in v Vzhodni Evropi), s čimer se potrjuje dolgoročni trend zmanjševanja deleža mladih med prebivalstvom. Hkrati pa se je od devetdesetih let prejšnjega stoletja povečala migracija mladih znotraj Evrope in vanjo.

V letu 2019 je eden od treh mladih v EU navedel, da je vsaj dva tedna bival v tujini zaradi študija, usposabljanja, dela, izmenjave ali prostovoljstva⁴. Več kot 40 % mladih, ki so želeli v tujino zaradi učenja ali prostovoljstva, vendar jim to ni uspelo, je kot razlog navedlo pomanjkanje potrebnih finančnih sredstev ali družinske in osebne razloge oziroma razloge, povezane z delom.

V preteklih letih, dokler se ni začela pandemija COVID-19, so evropska gospodarstva okrevala po gospodarski krizi. Kljub temu pa je bilo leta 2019 več kot 5 milijonov prebivalcev

---

¹ Kot je bila sprejeta v Resoluciji Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 (UL C 456, 18.12.2018, str. 1).

² Opredelitev mladih se med državami razlikuje, vendar se za statistične namene na ravni EU pogosto uporablja starost 15–29 let.

³ Če ni navedeno drugače, so podatki v tem poročilu pridobljeni iz spletne podatkovne zbirke Eurostata: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. V tem smislu so mladi opredeljeni kot osebe, stare med 15 in 29 let.

⁴ Raziskava Flash Eurobarometer 478 iz leta 2019: Kako lahko zgradimo močnejšo, enotnejšo Evropo? Mnenja mladih. To vprašanje se ne nanaša na mobilnost zaradi turizma ali prebivanja pri družini v tujini.

EU-28, starih med 15 in 29 let, še vedno brezposelnih (6,3 % vseh mladih med 15 in 29 let oziroma 11,1 % mlade delovne sile). Med letoma 2015 in 2019 se je brezposelnost mladih zmanjšala v vseh državah članicah EU, vendar je vedno ostajala več kot dvakrat višja od splošne brezposelnosti. V letu 2020, med pandemijo, se je delež brezposelnih mladih v EU-27 povečal z 11,9 % (v letu 2019) na 13,3 %. Mladi potrebujejo več časa za stabilno vključevanje na trg dela, ranljive skupine pa v delovnem okolju ostajajo prikrajšane.

Mladi so dejavni v številnih oblikah civilne in politične participacije. To vključuje organizacije civilne družbe in družbena gibanja ali sodelovanje v neinstitucionaliziranih oblikah participacije, kot je globalno okoljsko gibanje mladih „Fridays for Future“ (Petki za prihodnost). Mladi tudi cenijo glasovanje kot pomemben kanal demokratične participacije: več kot dve tretjini mladih v EU je vsaj enkrat glasovalo na lokalnih, nacionalnih ali evropskih volitvah. Trend naraščanja se je potrdil med volitvami v Evropski parlament leta 2019⁵. Mladi imajo tudi precej ali zelo pozitivno mnenje o EU, bolj zaupajo EU kot starejši odrasli in so bolj zadovoljni z delovanjem demokracije na nacionalni in evropski ravni.

Uporaba spleta je bistveni del življenja mladih v EU-28, saj je v letu 2019 splet vsakodnevno uporabljalo 90 % mladih, 45 % pa jih je sodelovalo pri dejavnostih e-učenja. Digitalizacija je ustvarila številne priložnosti za interakcijo, učenje in participacijo, s tem pa tudi izzive v zvezi z digitalnimi znanji in spretnostmi ter digitalno vrzeljo, ter mlade potencialno izpostavila škodljivim vsebinam in stikom. Mladi Evropejci, zlasti iz podeželskih in oddaljenih regij ter z nižjo stopnjo formalne izobrazbe, stalno poročajo o omejeni uporabi spleta za stike z javnimi organi, sodelovanje pri e-trgovanju in sodelovalnem gospodarstvu. Izzivi se nanašajo na povezljivost, širokopasovni dostop in razpoložljivost digitalnih naprav. Odkar sta digitalna oprema in spletna povezava postali nepogrešljivi za učenje, s tem povezani stroški izobraževanja še povečujejo neenakost.

Izbruh COVID-19 je povzročil: pospešitev digitalnih trendov in močan negativen učinek na izobraževanje, zaposlovanje in duševno zdravje

Pandemija COVID-19 je po vsem svetu in v vsej Evropski uniji vplivala na sisteme izobraževanja in usposabljanja ter jih izpostavila največjemu pritisku doslej. Omejitve so bistveno spremenile poučevanje in učenje ter komunikacijo in sodelovanje v okviru izobraževalnih skupnosti. Vplivale so na učence, njihove družine, učitelje, mentorje, raziskovalce in vodstva institucij, pa tudi na strokovnjake iz skupnosti, ki zagotavljajo podporo izobraževanju in mladim.

Učenje je bilo pogosto oteženo zaradi pomanjkanja tesnih stikov s pedagogi in sošolci ter ker je poučevanje vsebovalo manj podrobnosti in je bilo bolj zamudno. Omejitve so slabo vplivale na telesno in čustveno dobro počutje, saj šole in univerze niso mogle zagotavljati strukturiranih dejavnosti ali dostopa do prostorov in podpornih storitev. Vidik socializacije v izobraževanju je bil zelo omejen, številni mladi pa so se počutili izolirane ali so trpeli za

---

⁵ V najmlajši starostni kategoriji (tj. starostna skupina 16/18–24 let) jih je 42 % navedlo, da so glasovali, v primerjavi z le 28 % leta 2014. Povečanje je bilo opazno tudi v starostni skupini 25–39 let (delež se je s 35 % leta 2014 povečal na 47 % leta 2019). Kljub temu pa se glasovanj udeleži več starejših volivcev kot mlajših. Evropski parlament, Povolilna raziskava iz leta 2019, str. 22.

anksioznostjo in depresijo. Poleg tega so bili mladi iz prikrajšanih okolij bolj izpostavljeni stresnemu domačemu okolju.

V pandemiji so se jasneje pokazale socialno-ekonomske neenakosti glede priložnosti za šolanje otrok od doma, ki so obstajale že prej. Celotne skupine učencev, tudi tisti z oddaljenih in podeželskih območij, migrantov in beguncev, mladih s posebnimi potrebami in mladih iz drugih prikrajšanih okolij, so tvegale izključenost iz spletnega učenja in poučevanja. Številne družine in učenci niso imeli potrebnih kompetenc, sredstev in opreme za učenje na daljavo; to je bilo zlasti skrb vzbujajoče pri tistih, ki bi sicer imeli prilagojeno učno podporo, subvencionirane obroke ali dostop do različnih interesnih dejavnosti in mentorstva.

Skratka, zaprtje izobraževalnih ustanov je v določeni meri vplivalo na učni napredek vseh učencev, vendar je prehod na učenje na daljavo nesorazmerno negativno vplival na tiste, ki so bili že prikrajšani, s čimer se je povečala verjetnost osipa rizičnih učencev. Po počasnem zmanjševanju deleža mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo (NEET), v preteklih letih se je ta delež v letu 2020 vrnil na raven iz leta 2017 (13,7 %). Iz prve ocene razpoložljivih dokazov izhaja tudi naraščanje ravni socialne izključenosti v preteklem letu. Pri tem so mladi in otroci najbolj rizična skupina, zlasti če so bili pred tem že prikrajšani. Srednje- in dolgoročni učinki te motnje še niso jasni, vendar je mogoče, da bodo tudi v prihodnje vplivali na stopnjo zgodnjega osipa ter na raven pridobljenih znanj in spretnosti ter učnih rezultatov.

Poleg tega ima COVID-19 doslej še neviden vpliv na duševno in čustveno zdravje mladih, ki je bilo skrb vzbujajoče že pred pandemijo. Ta dramatično vpliva na njihove medsebojne odnose ter sproža občutke resne zaskrbljenosti in tesnobe. Otroke, mladostnike in mlade odrasle so zelo prizadele prekinitve družinskih in družbenih vezi, gospodarska kriza zaradi zaprtij pa je zlasti prizadela mlade Evropejce⁶.

COVID-19 je poslabšal predhodne neenakosti na trgu dela pri mladih Evropejcih v primerjavi s preostalo delovno populacijo. Čeprav se je v letu 2020 brezposelnost povečala v vseh starostnih skupinah, pa se je med mladimi bolj. Iz primerjave stopenj brezposelnosti mladih v letih 2019 in 2020 izhaja, da se je v letu 2020 trend upadanja iz obdobja 2013–2019 v vseh starostnih skupinah mladih obrnil.

Kriza je najbolj prizadela sektorje, kjer dela večina mladih Evropejcev (npr. v trgovini na drobno, gostinstvu in turizmu ter prehranski industriji). Verjetneje je, da je kriza bolj prizadela zlasti mlade ženske, saj je v navedenih sektorjih zaposlenih več žensk kot moških. Brezposelnost je tiste s stabilnimi zaposlitvami, kjer je bilo delo mogoče opravljati na daljavo, prizadela manj kot tiste s prekarnimi oblikami zaposlitve, zlasti na področjih, kjer delo na daljavo ni mogoče.

Ob upoštevanju, da večina mladih uporablja družbene medije za dostop do informacij (65 %, Eurobarometer, 2019), je Komisija podpirala medijsko pismenost, da bi mladim pomagala pri

---

⁶ OECD, 2020. Youth and Covid-19. Response, Recovery and resilience (Mladi in COVID-19. Odzivanje, okrevanje in odpornost). OECD, 2020. MOD, 2020. Covid and Youth. Impacts on Jobs, Education, Rights and mental Well-being (Covid in mladi. Učinki na delovna mesta, izobraževanje, pravice in duševno dobro počutje). MOD, 2020. Eurostat, 2020. Being young in Europe today – health. Statistics Explained (Kako je danes biti mlad v Evropi – zdravje. Razlaga statističnih podatkov). Na voljo na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Being_young_in_Europe_today_-_health#Life_expectancy_and_mortality_rates. Obiskano 19. marca 2021.

spoprijemanju z dezinformacijami, tudi o COVID-19. Ob stiku z novicami o pandemiji so se mladi v letu 2020 odzvali tako, da so najbolj zaupali znanstvenim virom informacij, nato pa spletiščem nacionalnih vlad⁷. Mladi so pokazali veliko odpornost in so prispevali k zmanjševanju učinkov pandemije. Številni so sodelovali pri prostovoljnih dejavnostih in zagotavljanju medgeneracijske podpore.

3. Uvidi iz mladinskega sektorja

Mladinske organizacije in organizacije, dejavne na področju mladinskega dela, prispevajo k številnim evropskim politikam, kot so politike na področju izobraževanja, vključenosti, zdravja in zaposlovanja. So tudi ključni partnerji pri izvajanju strategije EU za mlade. Iz raziskave o zastopanju mladih v EU (Study on the landscape of youth representation in the EU)⁸ iz leta 2019 izhaja, da mladinski sektor v EU na splošno narašča ter da imajo tradicionalne mladinske strukture, kot so nevladne organizacije (NVO) in mreže, še naprej ključno vlogo. Te strukture so že pred pandemijo COVID-19 za ozaveščanje vse pogosteje uporabljale spletne metode. Nevladne organizacije pogosto združujejo spletne družbene medije s prisotnostjo v živo na terenu, na primer v šolah, pri mladinskem delu in za pridobivanje novih članov na srečanjih.

Komisija tesno spremlja razmere v sektorju mladinskega dela v EU prek namenskih instrumentov, kot je vozlišče znanja o COVID-19, ki je bilo vzpostavljeno leta 2020 v sodelovanju s Svetom Evrope. Iz analize navedenega vozlišča izhaja, da 70 % organizacij ni bilo sposobnih ohraniti več kot 20 % svojih dejavnosti, skoraj 60 % jih je moralo ponovno preučiti svoj način delovanja in prehoda v digitalizacijo, več kot 85 % pa jih je moralo zaradi pandemije odpovedati en ali več dogodkov. Učinke na zastopanje mladih, vključno z velikimi omejitvami fizične udeležbe, bi bilo treba še nadalje proučevati.

Raziskava o mladinskem delu v EU iz leta 2021 (Study on youth work in the EU)⁹ se je osredotočala na potrebe mladinskih delavcev na osnovni ravni ter na obstoječe javne politike v času pandemije. Iz nje izhaja, da se je v trenutnih razmerah povečala potreba po nadaljnjih sredstvih za kritje dodatnih stroškov ali manjka v proračunu ter po boljšem dostopu do digitalne infrastrukture in materialov. Izboljšanje uporabe potenciala digitalnih orodij pri mladinskem delu bi znatno vplivalo na spodbujanje znanja mladih na področju digitalnih tehnologij ter njihovega ozaveščanja o zadevnih potencialnih tveganjih.

4. Napredek pri doseganju splošnih ciljev

Pristop Komisije k doseganju ciljev strategije EU za mlade izraža vse večja prizadevanja mladih, ki želijo sodelovati in prispevati k bolj vključujoči, odporni, zeleni in digitalni družbi. Mladi si želijo povezovanja, izmenjav in sodelovanja po vsej Evropi in zunaj njenih meja. Postavljanje mladih in mladinskega sektorja na osrednje mesto pri izvajanju strategije.

---

⁷ Evropski parlament, raziskava Eurobarometer, Uncertainty/EU/hope. Public opinion in times of covid-19 (Negotovost/EU/upanje. Javno mnenje v času COVID-19), izvedena oktobra 2020.

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1>.

⁹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5a8beedc-f0e1-11eb-a71c-01aa75ed71a1>.

Leti 2020 in 2021 sta bili netipični v smislu mednarodnih mladinskih izmenjav in čezmejnih dejavnosti na področju prostovoljstva, saj je pandemija močno prizadela izvajanje projektov mobilnosti mladih. Komisija je zato vse od izbruha pandemije prednostno obravnavala vpliv pandemije na otroke in mlade. V preteklem letu je Komisija prilagajala instrumente, kot so Erasmus+ in evropska solidarnostna enota, ter se na te motnje odzivala z alternativnimi rešitvami za svoje dejavnosti, zlasti digitalnimi.

V istem obdobju (2020–2021) je pandemija močno vplivala tudi na izvajanje strategije EU za mlade. Nekatere ukrepe, načrtovane v delovnem načrtu EU za mlade za obdobje 2019–2021, je bilo treba spremeniti, odložiti ali celo odpovedati. Pandemija je močno vplivala tudi na projekte mobilnosti mladih.

Okrepitev enakega dostopa do priložnosti za mlade – izobraževanje, usposabljanje, učenje in zaposlitvene možnosti

EU je v preteklih treh letih, sama in v sodelovanju z mladimi, na podlagi finančnih programov v podporo prednostnim politikam in na podlagi splošnega cilja izboljšati enak dostop do priložnosti za mlade, razvila številne dejavnosti za mlade. „**Ustvarjanje priložnosti za mlade**“ je bila tudi skupna tema tria predsedstev Svetu EU **Romunije, Finske in Hrvaške** med januarjem 2019 in junijem 2020.

Erasmus+ in evropska solidarnostna enota podpirata učno mobilnost, prostovoljstvo in demokratično udeležbo ter zagotavljata neprecenljive priložnosti za mlade, da si razširijo obzorja, razvijejo nova znanja in spretnosti ter okrepijo svoj občutek pripadnosti EU. S povečanjem proračuna v primerjavi z obdobjem 2014–2020 ter vključitvijo novih namenskih ukrepov so novi programi za obdobje 2021–2027 postali močna orodja za spoprijemanje z izzivi mlajše generacije. Na podlagi izkušenj iz predhodnih programov je Erasmus+ v obdobju 2021–2027 bolj vključujoč in dostopen, hkrati pa še naprej podpira vseživljenjsko učenje ter inovativno izobraževanje in usposabljanje v Evropi in zunaj nje.

Med pandemijo je tako kot pred njo pomembno zmanjševati strukturne ovire pri učenju ter razvoju znanj in spretnosti, ki prizadenejo zaposlitvene možnosti mladih ter njihovo participacijo v družbi. Cilj sporočila Komisije **o uresničitvi evropskega izobraževalnega prostora** do leta 2025¹⁰ je še obogatiti kakovost in vključenost nacionalnih sistemov izobraževanja in usposabljanja ter odpraviti ovire za čezmejno učenje. Novo **sporočilo o evropskem izobraževalnem prostoru**¹¹ se osredotoča na izpopolnjevanje in preusposabljanje raziskovalcev, da se zagotovita njihova zaposljivost in učinkovitost. Spodbujajo se sinergije med visokošolskim izobraževanjem in raziskavami, in sicer na podlagi pobude o mrežah evropskih univerz, ki jo podpira program Erasmus+ in dopolnjuje pobuda Obzorje 2020 oziroma Obzorje Evropa. Komisija z deležniki in državami članicami tudi pripravlja **evropsko strategijo za univerze**¹², ki se bo med drugim osredotočala na podporo mladim talentom. Komisija pripravlja **priporočilo Sveta o evropskem pristopu k mikrokvalifikacijam**, da se izboljšata uporaba in priznavanje krajših učnih tečajev, ki jih izvajajo formalni in neformalni ponudniki.

¹⁰ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_sl.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/era_sl.

¹² Začasno poimenovanje.

Nov **akcijski načrt za digitalno izobraževanje**¹³ podpira razvoj digitalnih tehnologij, ki so potrebne za izobraževanje in usposabljanje, ter vsem državljanom omogoča, da se opremijo z digitalnimi kompetencami. Komisija je avgusta 2021 pripravila predlog **priporočila Sveta o kombiniranem učenju**, da se z dodatnimi priložnostmi za učenje in ciljno podporo učencem, ki imajo težave pri učenju, zagotovi boljša podpora šolam in učencem, ki jih je v pandemiji med drugim prizadel tudi digitalni prehod¹⁴.

Slika: Vzpostavitev evropskega izobraževalnega prostora

Pomembni prednostni nalogi sta bili prispevanje k izboljšanju zaposljivosti mladih in podpora cilju **kakovostna zaposlitev za vse** na področju mladih. **Sklepi Sveta o mladih in prihodnosti dela**¹⁵ opredeljujejo ukrepe za spoprijemanje s prekarnimi delovnimi pogoji mladih, kot so odzivni sistemi socialne varnosti, izobraževanja in usposabljanja, spodbujanje vseživljenjskega učenja, zagotavljanje nemotenega prehoda iz izobraževanja v zaposlitev in prehajanja med različnimi zaposlitvami ter enakega dostopa do kakovostne zaposlitve za vse mlade.

Program znanj in spretnosti za Evropo¹⁶ spodbuja izpopolnjevanje in preusposabljanje v skladu s potrebami okrevanja. Komisija je leta 2020 sprejela sveženj **podpiranja zaposlovanja mladih**¹⁷, da se zagotovi boljša obnova po novem upadu gospodarske rasti, ki ga je povzročila pandemija in ki je močno prizadel mlade. Podpiranje zaposlovanja mladih: most do delovnih mest za naslednjo generacijo temelji na štirih temeljih: okrepljeno jamstvo za mlade¹⁸, pristop k poklicnemu izobraževanju in usposabljanju, ki bo odporen na izzive

¹³ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_sl.

¹⁴ Predlog Priporočilo Sveta o kombiniranem učenju za visokokakovostno in vključujoče osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje, [COM\(2021\) 455 final](https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_sl).

¹⁵ UL C 189, 2019, str. 5.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=sl>.

¹⁷ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=22829&langId=en>.

¹⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=sl>.

prihodnosti, prenovljena evropska koalicija za vajeništva in dodatni elementi, ki podpirajo zaposlovanje mladih. Namen okrepljenega jamstva za mlade je zagotoviti, da vsi mladi do 30. leta v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali prenehajo izobraževanje, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.

Novi **Evropski socialni sklad plus** bo ohranil svoj pomen pri naložbah v ljudi, vključno z naložbami v podporo zaposlovanju mladih. Poleg tega bo sklad podpiral ukrepe na področju izobraževanja mladih in njihove socialne vključenosti, pri čemer bo poudarek na ranljivih ali prikrajšanih.

Do konca leta 2021 bo Komisija začela oceno **Priporočila Sveta o okviru za kakovost pripravništev** iz leta 2014, ki države EU poziva k izboljšanju kakovosti pripravništev, zlasti učne vsebine in delovnih pogojev, da se olajša prehod v zaposlitev.

V nadaljevanju sledi pregled glavnih ukrepov EU v prvi fazi strategije EU za mlade, strukturiran glede na tri stebre.

Angažiranje

Krepitev demokratične participacije mladih

Za ohranjanje živahne civilne družbe v Evropi sta ključnega pomena tudi krepitev demokratične participacije mladih in zagotavljanje namenskega prostora za mlade na vseh področjih družbe. Trio predsedstev Svetu EU, tj. Nemčija, Portugalska, Slovenija (od julija 2020 do decembra 2021), je izbral slogan „**Europe for YOUTH - YOUTH for Europe: Space and Participation for All**“ kot skupno temo v zvezi z devetim evropskim ciljem mladih „Prostor in participacija za vse“. To je tudi tema osmega cikla mladinskega dialoga EU.

[Sklepi Sveta o spodbujanju demokratične ozaveščenosti in demokratičnega udejstvovanja mladih v Evropi](#)¹⁹ izražajo zamisli in mnenja z Evropske mladinske konference, ki je potekala oktobra 2020. Na njej so mladi iz vse Evrope s političnimi voditelji razpravljali o različnih temah in pripravili konkretne zahteve glede izvajanja devetega evropskega cilja mladih „Prostor in participacija za vse“.

[Sklepi Sveta o krepitvi upravljanja na več ravneh](#) spodbujajo participacijo mladih v političnih in drugih postopkih odločanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter ravni EU²⁰. V sklepih Sveta so države članice pozvane, naj okrepijo vlogo mladih z izobraževanjem in usposabljanjem, ciljnim informacijami, povratnimi informacijami, neformalnim in priložnostnim učenjem ter mladinskim delom. Prav tako se v njih Komisijo poziva, naj organizira dejavnosti vzajemnega učenja (junija 2021 je potekala dejavnost o pristopu k mladinski politiki, ki temelji na pravicah) ter krepí znanje in zmogljivosti v zvezi s sodelovanjem mladih v procesih odločanja na več ravneh.

Na pobudo romunskega predsedstva so bile z resolucijo Sveta iz leta 2019 vzpostavljene nove smernice o vodenju **mladinskega dialoga EU**²¹. Za delovne skupine je bila pripravljena

---

¹⁹ UL C 415, 2020, str. 9.

²⁰ UL C, 2020, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8766-2021-INIT/sl/pdf>.

²¹ UL C 189.

metodologija za oblikovanje lokalnega, nacionalnega in evropskega dialoga. S sodelovanjem raziskovalcev v ciklu (podpora pri pripravi zbirke orodij za posvetovanje ali analizo prispevkov mladih) se je zelo izboljšala kakovost teh procesov, njihovo nadaljnje sodelovanje pa bi lahko bilo ključno za izboljšanje ozavešanja v času po pandemiji COVID-19.

Več kot 56 000 mladih iz vse Evrope je sodelovalo v sedmem ciklu mladinskega dialoga, osredotočenega na temo „Creating Opportunities for Youth“ (Ustvarjanje priložnosti za mlade), ki je temeljil na dosežkih predhodnega dialoga, zlasti na sprejetju strategije EU za mlade in [evropskih ciljev mladih](#). [Resolucija Sveta o rezultatih sedmega cikla mladinskega dialoga EU](#)²², sprejeta maja 2020, vsebuje glavna priporočila tega cikla.

Prenovljena različica evropskega mladinskega portala Komisije iz leta 2020 vsebuje oddelek, namenjen procesu mladinskega dialoga EU. Portal se uporablja za objavo spletnih posvetovanj, kot je **anketa v okviru osmega cikla mladinskega dialoga EU**. Cilj te ankete, ki je bila izvedena spomladi 2021, je pridobiti mnenja mladih o temi „Prostor in participacija za vse“²³. Več kot dve tretjini od 8 500 vprašanih je menilo, da nimajo vpliva na javno politiko in politično odločanje oziroma da imajo le malo vpliva nanje in da je potrebna več prostora za participacijo in državljansko vzgojo. V zadnji četrtini leta 2021 bo izvedena tudi raziskava **Flash Eurobarometer** za preučitev participacije mladih v družbenem in civilnem življenju ter zbiranje njihovih zamisli o prihodnosti Evrope.

EU dejavno spodbuja **participacijo mladih pri globalnem političnem odločanju** na podlagi izkušenj, pridobljenih v okviru mladinskega dialoga EU. Regionalni urad za sodelovanje mladih je na primer skupna medvladna pobuda šestih držav kandidatk in potencialnih držav kandidatk z Zahodnega Balkana, katere cilj je spodbujati duh sprave in razumevanja med mladimi v regiji prek medregijskih izmenjav in sodelovanja. Leta 2021 je Komisija tudi objavila poziv k ustanovitvi **posvetovalne skupine za mlade Youth Sounding Board** za mednarodna partnerstva, da se omogoči prostor za smiselno vključevanje mladih v politiko EU na področju mednarodnega sodelovanja. Izbranih 25 članov odbora bo prispevalo k temu, da bodo ukrepi EU bolj participativni, upoštevni in učinkoviti za mlade v partnerskih državah EU.

Podpiranje poštenega zelenega prehoda

Strategija EU za mlade prispeva k doseganju ciljev **evropskega zelenega dogovora**, saj podpira njegov poziv k vključujočemu in pravičnemu prehodu, vključno s področjema, za kateri mladi Evropejci navajajo, da jim pomenita največ: varstvo okolja in boj proti podnebnim spremembam. Od leta 2019 državljanska participacija in sodelovanje mladih, zlasti prek globalnega gibanja za podnebje, kažeta pomen, ki ga mladi pripisujejo boju proti podnebnim spremembam in doseganju podnebne pravičnosti.

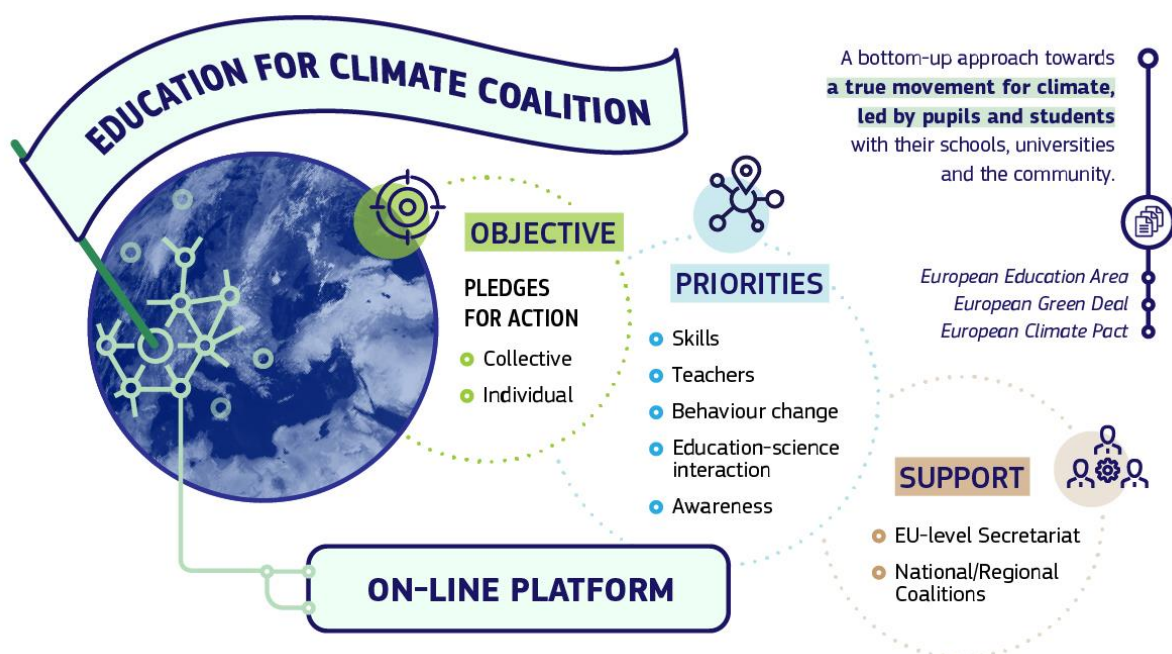
Zelena razsežnost je bila kot glavna prednostna naloga vključena tudi v nov program Erasmus+ in program evropske solidarnostne enote. Komisija v skladu z evropskim zelenim dogovorom in v odziv na vse večjo zaskrbljenost mladih državljanov nad slabšanjem podnebja in okolja izvaja in pripravlja več pobud. **Evropski podnebni pakt** je bil vzpostavljen leta 2020 za povezovanje ljudi iz različnih okolij, tudi mladih, za boljše

---

²² UL C 212I, 2020.

²³ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EU-YOUTH-DIALOGUE-8TH-CYCLE>.

razumevanje izzivov, ki jih prinaša zeleni prehod, za pozivanje vseh Evropejcev, naj tudi sami sodelujejo in izkoristijo priložnosti, za oblikovanje velikih in majhnih rešitev ter za spodbujanje in krepitev pozitivnih sprememb²⁴. Po sprejetju strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030 Komisija pripravlja **priporočilo Sveta o spodbujanju sodelovanja pri izobraževanju za okoljsko trajnostnost**, kar je prvi korak v okviru pomoči državam EU pri sodelovanju na tem področju. Pred konferenco ZN o biotski raznovrstnosti bo izvedena ciljna kampanja za spodbujanje sodelovanja mladih na področju narave in biotske raznovrstnosti. **Izobraževalna koalicija za podnebje**, tj. pobuda na podlagi pristopa od spodaj navzgor za podnebno nevtralno družbo, ki jo vodijo učenci, dijaki in študenti v sodelovanju s svojimi šolami, univerzami in skupnostmi, vključuje zaveze h konkretnim ukrepom.

Povezovanje

Pandemija je močno vplivala na dejavnosti mobilnosti

Izbruh COVID-19 je močno vplival na številne izkušnje z učno mobilnostjo v okviru programa Erasmus+. Ena četrtnina študentov, ki se je udeleževala programa na podlagi mobilnosti, je morala svojo izkušnjo v tujini prekiniti in se vrniti domov²⁵. Število učencev, ki so leta 2020 začeli izkušnjo z mobilnostjo v tujini²⁶, je bilo za polovico manjše kot leta 2019.

V preteklem letu je **Komisija podpirala organizacije in posameznike, ki so sodelovali v programu Erasmus+ in programu evropske solidarnostne enote**, ter obravnavala

²⁴ COM(2020) 788 final.

²⁵ Anketa, ki jo je izvedla mreža študentov v programu Erasmus (Erasmus Student Network), marec 2020.

²⁶ Podatki iz programa Erasmus+ glede izkušenj z mobilnostjo v tujini na področju visokošolskega ali poklicnega izobraževanja in usposabljanja v trajanju vsaj en mesec.

negativne učinke pandemije, kot so obsežne omejitve fizične mobilnosti. Komisija je sprejela blažilne ukrepe, na primer možnost nadomestitve načrtovanih dejavnosti v živo z virtualnimi, omogočanje kombiniranih dejavnosti ali možnost odložitve projektov na poznejši čas, pri čemer si je za glavni cilj postavila varnost in zaščito udeležencev.

Komisija je sprejela tudi ciljne ukrepe za pomoč državam članicam pri prizadevanjih za mobilizacijo podpore učenju na daljavo, zlasti digitalnih rešitev. **Avgusta 2020 sta bila objavljena dva izredna razpisa v okviru programa Erasmus+ v podporo „digitalni pripravljenosti v izobraževanju“ in „ustvarjalnosti“**, tudi v mladinskem sektorju, od katerih je vsak zagotavljal 100 milijonov EUR za odziv na izobraževalne izzive zaradi COVID-19 prek projektov sodelovanja.

Priložnosti za mobilnost v programih za obdobje 2021–2027

Programi Erasmus+, evropska solidarnostna enota in Obzorje Evropa v obdobju 2021–2027 ponujajo veliko priložnosti za mlade in mlade raziskovalce pri povezovanju in izmenjavah, sodelovanju ter kulturnih in državljskih dejavnostih v evropskem kontekstu.

Program Erasmus+ s skoraj dvakrat večjim proračunom ponuja okrepljene in nove priložnosti za nadnacionalno učno mobilnost in sodelovanje v vseh sektorjih izobraževanja in usposabljanja ter uvaja tudi priložnosti za mobilnost učencev. **DiscoverEU**, nedavna uspešna pilotna pobuda, ki osemnajstletnikom omogoča raziskovanje Evrope na podlagi izkušnje učenja v tujini, je vključena v program Erasmus+. Ukrep osemnajstletnikom ponuja brezplačno vozovnico, pri tem pa spodbuja tudi povezovanje in kulturni dialog med mladimi iz vse Evrope. Erasmus+ zdaj vključuje dejavnosti participacije mladih, ki zagotavljajo več priložnosti za mlade, ki niso vključeni v formalno izobraževanje in usposabljanje, da se bolj dejavno vključijo v državljske in demokratične procese na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni.

Nova **evropska solidarnostna enota** bo od leta 2022 mladim zagotavljala pomoč pri spoprijemanju s socialnimi izzivi prek prostovoljstva ali pri vzpostavljanju lastnih projektov solidarnosti, vključno s prostovoljstvom na področju humanitarne pomoči po vsem svetu.

Komisija pripravlja **pregled priporočila Sveta iz leta 2008 o mobilnosti mladih prostovoljcev v EU** za nadaljnjo podporo priložnostim za mobilnost in prostovoljstvo. Ta pregled je ustrezen in pravočasen glede na pandemijo in prednostne naloge, ki jih ta prinaša (varnost in zdravje prostovoljcev, medgeneracijska solidarnost), pri pregledu pa se proučujejo tudi nove oblike prostovoljstva, vključno z digitalnim ali kombiniranim prostovoljstvom. Odpravljanje ovir za čezmejno mobilnost, vključno s pravnimi ali upravnimi ovirami, je bilo opredeljeno kot ključno področje sodelovanja držav članic v okviru „Povezovanja“. Revizija priporočila Sveta temelji na rezultatih strokovne skupine, namenske študije, ocene in javnega posvetovanja, ki je bilo organizirano v obdobju 2019–2021.

Opolnomočenje

Spodbujanje socialnega vključevanja in okrevanja

Več ukrepov EU se osredotoča na razvoj **vključujočega pristopa**, s posebnimi ukrepi za prikrajšane otroke in mlade, kot so **strategija EU o otrokovih pravicah**, pobuda **jamstvo za otroke**, **Erasmus+**, **evropska solidarnostna enota** in **Evropski socialni sklad plus**, ali z

ukrepi, ki se nanašajo na **vključevanje mladih migrantov in beguncev**. Komisija pripravlja **priporočilo Sveta o poteh do uspeha v šoli**, ki se osredotoča na prikrajšane učence.

Strategija EU o otrokovih pravicah²⁷, sprejeta marca 2021, priznava vpliv pandemije COVID-19 na otroke in vsebuje ciljne ukrepe za spodbujanje in varstvo otrokovih pravic. Participacija otrok in mladih v političnem in demokratičnem življenju v EU je tudi ena od šestih tematskih prednostnih nalog te strategije, ki izhaja iz mnenj več kot 10 000 otrok, starih od 11 do 18 let²⁸.

Za spodbujanje priložnosti podeželske mladine na področjih mladinskih ciljev **Sklepi Sveta o več priložnostih za mlade na podeželskih in oddaljenih območjih**²⁹, ki so bili sprejeti v času hrvaškega predsedovanja Svetu, spodbujajo izmenjavo dobrih praks pri izkoriščanju priložnosti, ki jih ponujajo programi in politike za mlade, za izboljšanje zaposljivosti, mobilnosti in participacije mladih. Spodbujajo pristope, katerih cilj je zmanjšati neenakosti med mestnimi in podeželskimi območji.

Dve **naložbeni pobudi v odziv na koronavirus (CRII in CRII+)** sta državam članicam omogočili mobilizacijo in preusmerjanje razpoložljivih virov iz kohezijskih skladov EU za spoprijemanje s pandemijo COVID-19, vključno z njenim vplivom na mlade. Podpora EU je dopolnjeval tudi sveženj **REACT-EU** (pomoč pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope) v vrednosti 50,6 milijarde EUR, na podlagi katerega se nadaljujejo in razširjajo ukrepi za odzivanje na krizo in okrevanje po njej, ki prispevajo k dolgoročnemu zelenemu, digitalnemu in odpornemu okrevanju gospodarstva. Države članice bodo ta dodatna sredstva uporabile za pomoč mladim pri dostopu do zaposlitve, kakovostnega izobraževanja in usposabljanja ter socialnih storitev.

Kakovostno mladinsko delo za vse

V strategiji EU za mlade je jasno navedena potreba, da je treba vlagati v mladinsko delo, ga priznavati in mu zagotoviti okvir. Finsko predsedovanje Svetu se je z dvema sklopoma sklepov Sveta osredotočilo na podporo in razvoj mladinskega dela. **Sklepi Sveta o digitalnem mladinskem delu**³⁰ države članice in Komisijo pozivajo k spodbujanju izmenjave dobrih praks, spodbujanju in uporabi instrumentov financiranja EU, dejavnosti vzajemnega učenja in raziskav ter izboljšanju digitalnih kompetenc prek neformalnega učenja in usposabljanja. **Sklepi Sveta o izobraževanju in usposabljanju mladinskih delavcev**³¹ države članice in Komisijo pozivajo k izvajanju nadaljnjih raziskav, spodbujanju priznavanja neformalnega učenja in mladinskega dela ter preučevanju možnosti za nadaljnji razvoj izobraževanja in usposabljanja mladinskih delavcev.

Evropska agenda za mladinsko delo je bila najpomembnejša prednostna naloga nemškega predsedovanja Svetu, na podlagi katere je bila sprejeta resolucija Sveta, nato pa organizirana tudi tretja konvencija o mladinskem delu v Bonnu. **Resolucija Sveta**³² države članice in Komisijo poziva k ukrepanju za vključitev mladinskega dela v obstoječe in prihodnje

---

²⁷ COM(2021) 142 final.

²⁸ [Strategija EU o otrokovih pravicah in evropsko jamstvo za otroke | Evropska komisija \(europa.eu\)](#).

²⁹ UL C 193, 2020, str. 3.

³⁰ UL C 414, 2019, str. 2.

³¹ UL C 412, 2019, str. 12.

³² UL C 415, 2020, str. 1.

mladinske politike, priznavanje vloge in potreb skupnosti mladinskega dela ter vzpostavitev usposabljanj, orodij, aplikacij in mehanizmov ob podpori programa Erasmus+ in evropske solidarnostne enote. Za krepitev in nadaljnji razvoj skupnosti mladinskega dela v vsej Evropi je cilj **bonskega procesa** uskladiti zaveze različnih deležnikov na praktičnem področju delovanja skupnosti mladinskega dela.

Programa Erasmus+ in evropska solidarnostna enota bosta še naprej podpirala mladinsko delo, zlasti prek **dejavnosti nadnacionalnega sodelovanja in dejavnosti mreženja med nacionalnimi agencijami**, kar bo prispevalo k strateškemu učinku programov in spodbujalo razvoj kakovosti mladinskega dela na nacionalni in evropski ravni.

Spodbujanje zdravega in aktivnega življenjskega sloga

Komisija je države članice in deležnike podpirala pri izboljšanju zdravstvene pismenosti ter spodbujanju zdravega in aktivnega življenjskega sloga že od mladih let, da bi se tako zmanjšale neprenosljive bolezni (kot so bolezni srca in ožilja, rak, sladkorna bolezen in debelost) v poznejših obdobjih življenja. Med ukrepi EU, ki so posebej namenjeni zdravju mladih in otrok, sta evropski načrt za boj proti raku in **skupni ukrep za enakost na področju zdravja v Evropi**, ki združujeta prizadevanja držav članic pri spoprijemanju z neenakostmi na področju zdravja in družbenimi dejavniki. **Kampanja pobude HealthyLifestyle4All** (Zdrav življenjski slog za vse) iz leta 2021 povezuje šport in aktiven življenjski slog z zdravjem, hrano in drugimi politikami. Osrednji del pobude je namenska platforma z zavezami različnih deležnikov.

V okviru **skupnega ukrepa na področju duševnega zdravja (ImpleMENTAL)** bosta izvedena nacionalni program za preprečevanje samomorov (na več ravneh) in sistemska reforma za krepitev storitev v okviru skupnosti, pri čemer bo posebna pozornost namenjena storitvam za otroke in mlade. Komisija je v podporo prizadevanjem deležnikov v okviru svoje platforme zdravstvene politike EU³³ vzpostavila skupino za „podporo duševnemu zdravju v zvezi s COVID-19“ ter maja 2021 organizirala konferenco na visoki ravni³⁴ o vplivu pandemije na duševno zdravje.

5. Poglavitni instrumenti v podporo sodelovanju in vzajemnemu učenju

Strategija EU za mlade je omogočila razvoj ustreznih orodij, ki omogočajo okrepljeno sodelovanje in izmenjavo mnenj med državami članicami.

Podpora z dokazi podprtemu oblikovanju politik

Evropska orodja za boljše znanje so postala ključna pri podpori razvoju mladinskih politik. Poleg raziskav na področju participacije, vključenosti in mladinskega dela je bil v okviru **partnerstva za mlade med Evropsko unijo in Svetom Evrope** z vzpostavitvijo [vozlišča znanja](#) dosežen tudi napredek glede razumevanja vpliva COVID-19 na mlade in mladinski sektor.

---

³³ [EU Health Policy Platform \(platforma zdravstvene politike EU, europa.eu\)](#).

³⁴ [Mental health and the pandemic: living, caring, acting! \(Duševno zdravje in pandemija: živeti, skrbeti, ukrepati!\) | Public Health \(javno zdravje; europa.eu\)](#).

Spletna platforma [Youth Wiki](#) ponuja celovit pregled nacionalnih mladinskih politik v 32 evropskih državah ter vključuje poglavje o mladinskem delu in primerjalne zemljevide.

Namenska strokovna skupina³⁵ je pregledala **pregledno ploščo mladinskih kazalnikov** za obdobje 2019–2021 ter pripravila predloge za nove kvantitativne in kvalitativne kazalnike politike. Pregledna plošča bi morala zdaj že delovati, zlasti za boljše spremljanje porabe EU na področju mladih.

Dejavnosti vzajemnega učenja

Države članice so pokazale veliko zanimanja za **dejavnosti vzajemnega učenja**, kot kaže veliko število udeležencev v obdobju poročanja. To povečano zanimanje je poudarilo prednosti pri izmenjavi dobrih praks in doseganju boljšega razumevanja. Strokovne skupine in dejavnosti vzajemnega učenja so omogočile doseg soglasja o rešitvah in njihovem izvajanju v praksi. Z njimi se je okrepilo sodelovanje med državami članicami in spoprijemanje z vprašanji v skupnem interesu.

Na podlagi izmenjav v okviru **strokovne skupine za mobilnost mladih prostovoljcev** je bil pripravljen predlog revizije priporočila o mobilnosti prostovoljcev. **Strokovna skupina za kazalnike** je pripravila predloge za revizijo pregledne plošče za boljše razumevanje razmer mladih. **Strokovna skupina za mladinsko delo** bo začela delovati v zadnjem četrtletju leta 2021 v okviru izvajanja agende za mladinsko delo.

Sredi leta 2021 so bile prvič organizirane dejavnosti vzajemnega učenja na področju mladinskih politik. **Dejavnost vzajemnega učenja o nepoklicnih kvalifikacijah mladinskih delavcev**, organizirana junija 2021 na pobudo Francije, je bila osredotočena na priznavanje kompetenc in kvalifikacij mladinskih delavcev za spodbujanje čezmejnih izmenjav in mobilnosti. Države članice so se strinjale, da so potrebni nadaljnja podpora izmenjavam na področju mladinskega dela ter pristopi na podlagi formalnega in neformalnega izobraževanja k zagotavljanju in priznavanju nepoklicnih kvalifikacij mladinskih delavcev.

Junija 2021 je bila na pobudo portugalskega predsedstva organizirana tudi **dejavnost vzajemnega učenja o pristopu k mladinski politiki, ki temelji na pravicah**. V razpravah je bila poudarjena potreba po vključitvi razsežnosti mladih v različne politike, izboljšanju uporabe digitalnih tehnologij, spodbujanju pristop na podlagi pravic ter vključitvi mladih in drugih deležnikov. Predvideno je, da bo do konca leta 2021 na pobudo Estonije izvedena **dejavnost vzajemnega učenja o mobilnosti na področju prostovoljstva**, da bi se razpravljalo o delu pri reviziji priporočil Sveta o mobilnosti prostovoljcev ter o vzpostavitvi nacionalnih državljskih programov.

Planerji prihodnjih nacionalnih dejavnosti (Future National Activity Planners – FNAP)

Planerji prihodnjih nacionalnih dejavnosti, predstavljeni leta 2019, državam članicam omogočajo prostovoljno obveščanje o prednostnih nalogah v skladu s strategijo EU za mlade. Komisija je v letih 2019 in 2021 v okviru planerjev prihodnjih nacionalnih dejavnosti izvedla anketo v državah članicah za zbiranje informacij o njihovih prednostnih nalogah na področju mladinske politike glede izvajanja evropskih ciljev mladih in potreb po sodelovanju v skladu s

---

³⁵ [Proposal for an updated dashboard of EU youth indicators \(Predlog posodobljene pregledne plošče mladinskih kazalnikov v EU\)](#), Urad za publikacije EU (europa.eu).

strategijo EU za mlade. V letu 2019 je svoje načrte sporočilo 21 držav članic³⁶, v letu 2021 pa je najnovejše informacije o svojih planerjih prihodnjih nacionalnih dejavnosti sporočilo 18 držav članic³⁷.

To je prispevalo k boljši preglednosti nacionalnih prednostnih nalog na področju mladih in opredelitvi skupnih potreb. Priporoča se, da se te ankete izvedejo vsaj enkrat v vsakem ciklu tria predsedstev ter da se državam omogoči posodobitev planerjev prihodnjih nacionalnih dejavnosti, ko je to potrebno.

V letu 2019 so države, ki so se odzvale na anketo, v planerjih prihodnjih nacionalnih dejavnosti navedle naslednje tri glavne izzive mladinske politike: (1) potrebo po izboljšanju participacije mladih, (2) dostop do kakovostnega izobraževanja in poklicnega razvoja ter (3) razvoj digitalnih znanj in spretnosti ter medijske pismenosti.

V letu 2021 so bili odgovori osredotočeni predvsem na vpliv pandemije COVID-19 na mlade. Dve tretjini vprašanih sta **duševno zdravje** mladih opredelili kot velik izziv. Zelo pogosto so navedene tudi ovire na področju **poklicnega razvoja** in tiste, ki vplivajo na **brezposelnost mladih**. Države članice navajajo tudi potrebo po večji osredotočenosti na **zaposljivost in pridobivanje znanj in spretnosti**, zlasti pri tistih z manj priložnostmi ali tistih, ki živijo na socialno izključenih območjih.

- **Angažiranje**

V planerjih prihodnjih nacionalnih dejavnosti za leto 2021 (tako kot v letu 2019) so prednostne naloge evropskega sodelovanja podpora **mladinskemu dialogu EU** za vključevanje različnih glasov mladih v postopke odločanja, pa tudi potreba po spodbujanju **vključujoče demokratične participacije** v družbi in pri demokratičnih procesih ter razvoj **priložnosti za „učenje participacije“**.

Države članice so **dejavnosti nadnacionalnega sodelovanja**³⁸ okviru programa Erasmus+ opredelile kot svoje izbrano orodje sodelovanja na tem področju, sledijo pa jim **strokovne skupine in vzajemno učenje**. V planerjih prihodnjih nacionalnih dejavnosti je kot primer dobre prakse navedeno sodelovanje med triom predsedstev Svetu, Komisijo in Evropskim mladinskim forumom v osmem ciklu mladinskega dialoga EU.

- **Povezovanje**

Na tem področju so države članice v planerjih prihodnjih nacionalnih dejavnosti opredelile dve glavni temi sodelovanja v prihodnosti: (1) omogočanje dostopa do **čezmejnih priložnosti za mobilnost in prostovoljstvo** vsem mladim in mladinskim delavcem, pri čemer naj se posebna pozornost nameni mladim z manj priložnostmi, ter (2) izmenjava dobrih praks in nadaljnja prizadevanja za učinkovitost sistema **potrjevanja in priznavanja kompetenc**, pridobljenih v okviru neformalnega in priložnostnega učenja.

V letu 2021 je 60 % držav članic, ki so se odzvale na anketo, kot najbolj zaželeno orodje sodelovanja opredelilo dejavnosti nadnacionalnega sodelovanja v okviru programa Erasmus+.

---

³⁶ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FNAP?language=sl>.

³⁷ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FNAPSurvey2021>.

³⁸ Dejavnosti nadnacionalnega sodelovanja vključujejo najrazličnejše dogodke, ki nacionalnim agencijam v okviru programa Erasmus+ omogočajo sodelovanje in izmenjavo dobrih praks po vsej Evropi, njihov cilj pa je izboljšanje kakovosti in učinka programa na sistemski ravni.

- **Opolnomočenje**

V planerjih prihodnjih nacionalnih dejavnosti za leto 2021 je bilo **kakovostno mladinsko delo** v dveh tretjinah odgovorov opredeljeno kot najpomembnejša tema sodelovanja, sledila pa mu je potreba po izvajanju **evropske agende za mladinsko delo**. Na tem ključnem področju se daje prednost uporabi **vzajemnega učenja, osredotočenega na razvoj politik**, kar je izbrala več kot polovica vprašanih.

Dialog z deležniki

Platforma strategije EU za mlade je bila vzpostavljena leta 2019 za spodbujanje participativnega upravljanja in usklajevanja pri izvajanju strategije, in sicer v živo in v virtualnem okolju. Združuje predstavnike institucij EU, držav članic, nacionalnih agencij v okviru programa Erasmus+ in evropsko solidarnostno enoto, mladinske organizacije, lokalne in regionalne organe ter druge deležnike. Platforma omogoča redni državljanski dialog, daje deležnikom večjo vlogo pri usklajevanju izvajanja strategije ter ponuja priložnosti za izmenjavo informacij o dejavnostih in rezultatih. Komisija je to platformo mobilizirala med pandemijo, da se med deležniki omogoči izmenjava informacij in dokazov o vplivu pandemije na mladinski sektor.

Junija 2021 je bil imenovan prvi **koordinator EU za mlade**. Njegova naloga je vzpostavljati stike z mladimi in mladinskimi organizacijami ter prisluhniti njihovim pomislekom. Namen je prispevati k izboljšanju notranjega sodelovanja med različnimi področji politike EU, ki vplivajo na mlade, ter si prizadevati, da se vidik mladih upošteva v pomembnih politikah EU.

Spremljanje financiranja na področju mladih: programi in skladi EU

Spremljanje porabe EU na področju mladih je del preglednosti pristopa z ukrepi EU, ki jih podpira strategija. Priloženi delovni dokument služb Komisije o izvajanju strategije EU za mlade vsebuje poročilo o preteklih dejavnostih v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2019–2020, v njem pa so predstavljene tudi priložnosti za financiranje mladih na podlagi novega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, skupaj z začasnim instrumentom za okrevanje NextGenerationEU. Priložnosti za financiranje na podlagi tega okvira vključujejo nov program **Erasmus+** z dvakrat večjim proračunom, ki ponuja še več priložnosti za financiranje na področju mladih, **evropsko solidarnostno enoto, pobudo za zaposlovanje mladih, Evropski socialni sklad plus** in program **Obzorje Evropa**.

Komuniciranje o strategiji EU za mlade

Leta 2019 je bilo pripravljeno komunikacijsko gradivo v več jezikih za komuniciranje o strategiji, zlasti prek spleta in družbenih medijev.

[Evropski mladinski portal](https://europa.eu/youth/home_sl)³⁹, večjezični portal za mlade v Evropi, ki ponuja vse na enem mestu, zdaj zagotavlja tudi širok nabor informacij o strategiji EU za mlade. Ob pomoči mreže **Eurodesk** in **Eurodesk Brussels Link** portal med drugim zagotavlja informacije za mlade o

---

³⁹ https://europa.eu/youth/home_sl.

priložnostih za mobilnost in izmenjavo projektov ter o dejavnostih demokratične participacije na področjih politike, kot so zaposlovanje, človekove pravice ali utrjevanje miru.

6. Sklepne ugotovitve in prihodnje možnosti za sodelovanje na področju mladih v EU

V prvih treh letih izvajanja strategije EU za mlade za obdobje 2021–2027 se je kljub uničujočemu vplivu pandemije COVID-19 izkazalo, da je strategija **trden in vpliven načrt** za spodbujanje sodelovanja med državami članicami EU ter da zagotavlja podporo mladinskim politikam na ravni EU in nacionalni ravni. Mladinski sektor bi se lahko pri izvajanju strategije oprl na instrumente, vzpostavljene v preteklih letih, ter na ključne evropske programe za mlade.

Mladinski dialog EU je združil mlade in odločevalce v razpravah o zamislih, prispevkih k mladinski politiki in pri spodbujanju udeležbe mladih v demokratičnih procesih, saj zagotavlja, da so njihovi glasovi upoštevani. Prizadevali so si doseči več mladih, zlasti iz različnih okolij in profilov. Vendar je **mogoče doseganje mladih iz različnih okolij še izboljšati na način, ki ne vključuje tradicionalnega zastopanja**. Strategija vključevanja in raznolikosti v novem programu Erasmus+ in evropski solidarnostni enoti bo zagotavljala trden okvir pri krepitvi ukrepov za doseganje tega cilja in spodbujala nove oblike participacije, katerih namen je povečati udeležbo mladih iz prikrajšanih okolij. Evropski socialni sklad plus posebno pozornost namenja podpori mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, ter drugim prikrajšanim ali ranljivim mladim.

Videti je, da je EU tudi **vir navdiha za druge regije po svetu** glede razvoja politik, programov in pobud za mlade. Za sodelovanje z mladimi so bili zunaj Evropske unije vzpostavljeni procesi na podlagi mladinskega dialoga EU, kot so na primer v državah vzhodnega partnerstva.

Priložnosti za mlade in mladinski sektor, ki jih ponujajo mladinski programi EU, so ostale priljubljene in privlačne tudi med pandemijo. **Pristop soustvarjanja**⁴⁰, ki ga je Komisija uporabila pri pripravi novih programov na področju mladih, je med pandemijo omogočil uvedbo ukrepov za prožnost, s katerimi se je bilo mogoče prilagoditi potrebam mladinskega sektorja. Komisija je tako lahko hitro ukrepala v podporo sektorju pri prilagajanju na nove izzive, kot so zmanjšana fizična mobilnost ter digitalne in hibridne oblike.

Vendar je bilo med pandemijo tudi poudarjeno, kako pomemben je razmislek o vlogi demokracije v družbi ter kako **ključno vlogo imajo državljanska vzgoja, medijska pismenost, ozaveščanje o dezinformacijah in mladinsko delo** pri spodbujanju aktivne participacije in udeležbe mladih. Ogromen premik k spletnemu izobraževanju in digitalnemu mladinskemu delu je poudaril potrebo po **hitrejših reformah, krepitvi zmogljivosti, usposabljanju učiteljev in mladinskih delavcev, razvoju znanj in spretnosti, novih pedagoških pristopih in večji digitalni pripravljenosti**, ob tem pa tudi temeljni pomen dejavnosti v živo za nekatere skupine mladih.

---

⁴⁰ Soustvarjanje je mladim deležnikom omogočilo udeležbo pri oblikovanju programov.

Programa Erasmus+, evropska solidarnostna enota in Evropski socialni sklad plus za obdobje 2021–2027 so ustrezno pripravljene za odzivanje na potrebno digitalno in zeleno preobrazbo gospodarstva in družbe. Programi bodo bolj vključujoči in bodo spodbujali pozitivne spremembe, s katerimi bodo izobraževanje in usposabljanje ter področji mladih in športa bolj odporni na spremembe, kar je tesno v skladu s prednostnimi nalogami za oblikovanje **evropskega izobraževalnega prostora** in prednostnimi nalogami **akcijskega načrta za digitalno izobraževanje**.

Glede prihodnosti si Komisija prizadeva še bolj vključiti vprašanja, povezana z mladimi, kot izhaja iz nedavnega imenovanja **koordinatorja EU za mlade**. Koordinator si bo prizadeval za boljše upoštevanje pomislekov mladih pri oblikovanju politik EU ter boljše sinergije in izmenjavo znanj med različnimi področji politike na evropski ravni, ki vplivajo na mlade.

Komisija tudi krepi svoja prizadevanja za vključevanje mladih v ključne evropske pobude. Mladi imajo dejavno vlogo v **Konferenci o prihodnosti Evrope**, ki obravnava pomembna vprašanja, kot so podnebne spremembe, trdnjše gospodarstvo, vključno s prihodnostjo dela in delovnih mest, izobraževanje, usposabljanje in mladinske politike ter vse večji pomen digitalnih tehnologij. Mladi so pozvani, da prevzamejo dejavno vlogo v pobudi **novi evropski Bauhaus**, tj. gibanje za soustvarjanje in sodelovanje pri razvoju novih načinov bivanja v harmoniji s planetom.

Kljub raznolikim nacionalnim razmeram je strategija za mlade državam članicam omogočila opredelitev skupnih izzivov in prednostnih nalog, predvsem prek dejavnosti vzajemnega učenja in zlasti v okviru pandemije.

V naslednjem obdobju bi bilo mogoče orodja iz strategije uporabiti za krepitev angažiranja, povezovanja in opolnomočenja mladih, vključno z **nadaljnjo krepitvijo postopkov participacije mladih in doseganjem večjega števila mladih, ki presega običajno zastopanje**, pa tudi za **izvajanje evropske agende za mladinsko delo in prihodnjih priporočil Sveta o mobilnosti mladih prostovoljcev**. Orodja in instrumente strategije bi bilo mogoče uporabiti tudi za obravnavo posebnih prihodnjih izzivov, vključno z **učinkom pandemije COVID-19 na izobraževanje, zaposlovanje in duševno zdravje mladih**, zlasti v zvezi s prikrajšanimi mladimi, ter z vse večjo potrebo po digitalnem mladinskem delu.

Te trenutne prednostne naloge bodo podlaga za nov **delovni načrt za triletnje 2022–2024**, v katerem bo pozornost namenjena predvsem **odpornosti in okrevanju mladih in mladinskega sektorja** v obdobju po pandemiji COVID-19. Programi in skladi EU, kot so **Erasmus+, evropska solidarnostna enota, Obzorje Evropa in Evropski socialni sklad plus, lahko veliko prispevajo**, saj so bili okrepljeni in prilagojeni novim razmeram. Poleg tega lahko imajo dodatna finančna sredstva instrumenta za okrevanje **NextGenerationEU** pomemben vpliv, ob trdni podpori številnim področjem politike, ki vplivajo na mlade (izobraževanje, znanja in spretnosti, zaposlovanje, podnebje itd.).

Zagotavljanje, da imajo vsi mladi Evropejci enak dostop do priložnosti ter da prejmejo potrebno podporo za življenje, delo, učenje in uspeh, ostaja osrednji cilj sodelovanja z mladimi in mladinskimi politikami v EU. Strategija EU za mlade za obdobje 2021–2027 je ključnega pomena za doseganje teh ciljev. Vzpostavljamo tega trdnega okvira politike, omogočanje izmenjav znanja in vzajemnega učenja med državami članicami ter preusmerjanje finančnih sredstev iz programa Erasmus+ in drugih programov EU v tri

strateške stebre „Angažiranje. Povezovanje. Opolnomočenje.“ bo številnim mladim v Evropi omogočilo, da bodo lahko v celoti izkoristili svoj potencial, jih pripravilo na zeleni in digitalni prehod ter jim omogočilo svetlejšo in bolj pošteno prihodnost.

Predsednica von der Leyen je 15. septembra 2021 v svojem govoru o stanju v Uniji⁴¹ napovedala, da bo Evropska komisija predlagala, da se leto 2022 razglasi za „leto, posvečeno hvaležnosti mladim, ki so toliko žrtvovali za druge“. Cilj evropskega leta bo okrepiti prizadevanja Unije, držav članic ter regionalnih in lokalnih oblasti, da bi po pandemični perspektivi spoštovali in podpirali mlade ter sodelovali z njimi, kajti „Evropa potrebuje vse svoje mlade“.

---

⁴¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/SPEECH_21_4701.